

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับ 8383 ส.ค.
4 ต.ค. 2554 12.50

ที่ ทส (ปคร) ๑๐๐๔.๓/๒๕๕๔

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ผลการดำเนินการตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญศึกษาและติดตามการแก้ไข
ปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๑๒๘ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารสรุปผลการดำเนินการตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญ
ศึกษาและติดตามการแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา วุฒิสภา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่องผลการดำเนินการตามข้อสังเกต
และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญศึกษาและติดตามการแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนด
ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้ง
เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่องนี้

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม
และกระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการวิสามัญศึกษาและติดตาม
การแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญฯ
โดยมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมผลการ
ดำเนินการ และส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เห็นชอบให้ส่วนราชการและ
หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๘ ต่อไป ดังนี้

๑) เมื่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาได้ส่งญัตติ รายงาน หรือข้อสังเกตของ
คณะกรรมการการวิสามัญหรือวิสามัญ มาเพื่อให้รัฐบาลพิจารณาดำเนินการ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
พิจารณาส่งญัตติ รายงาน และข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

รับไปพิจารณา ...

รับไปพิจารณาว่าสมควรจะดำเนินการตามญัตติ รายงาน และข้อสังเกตในเรื่องใดได้หรือไม่ ประการใดก่อน เมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณา จึงให้นำญัตติ รายงาน และข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ในเรื่องนั้น พร้อมทั้งความเห็นของส่วนราชการและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องเสนอคณะรัฐมนตรีในคราวเดียวกัน

๒) ในกรณีที่ญัตติ รายงาน หรือข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ของสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภามีส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณากำหนดให้มีหน่วยงานกลางในการรวบรวมผลการดำเนินการตามญัตติ รายงาน และข้อสังเกตดังกล่าว ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมาสรุป แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอ คณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ กำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พิจารณาญัตติ รายงาน หรือข้อสังเกตของคณะกรรมการสามัญหรือวิสามัญ ว่าสมควรจะดำเนินการตามญัตติ รายงาน และข้อสังเกตในเรื่องใดได้หรือไม่ ประการใดก่อน แล้วจึงให้นำญัตติ รายงาน และข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ในเรื่องนั้น พร้อมทั้งความเห็นของส่วนราชการและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องเสนอคณะรัฐมนตรีในคราวเดียวกัน เพื่อให้รัฐบาลพิจารณาดำเนินการ

๓. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ประสานข้อมูลผลการดำเนินงานจาก หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นแล้ว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) และสามารถสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมต่อรายงานดังกล่าว ดังนี้

๓.๑ ประเด็นปัญหามลพิษทางน้ำ ระบบการจัดการน้ำเสียและระบบการจัดการขยะในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

๑) กระทรวงมหาดไทย ได้ตั้งงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งเป็นงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓ จำนวน ๒ โครงการ ได้แก่ โครงการก่อสร้างระบบบำบัดขยะมูลฝอยเทศบาลนครสงขลา และโครงการก่อสร้างระบบบำบัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสะเดา ซึ่งปัจจุบัน ทั้งสองโครงการ ดำเนินการแล้วเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นอกจากนั้น ได้เข้าร่วมเป็นคณะทำงานสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมในการดำเนินโครงการขนาดเล็กของกรมควบคุมมลพิษ และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาให้เงินอุดหนุนตั้งแต่การจัดหาที่ดิน การก่อสร้างระบบ การเดินระบบ และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการดังนี้

๒.๑) โครงการฟื้นฟูคุณภาพน้ำในพื้นที่วิกฤตแบบมีส่วนร่วมโดยมีพื้นที่เป้าหมาย คือ ลุ่มน้ำย่อยคลองอู่ตะเภา โดยสนับสนุนส่งเสริมรูปแบบและแนวทางในการบำบัดน้ำเสียให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย รวมทั้ง สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอย

๒.๒) โครงการพัฒนาระบบข้อมูลคุณภาพน้ำ: หนึ่งท้องถิ่น หนึ่งจุดเก็บตัวอย่างน้ำ ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๒ ในการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากลำน้ำที่กำหนดโดยองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (อปท.) จำนวน ๑๗๘ แห่ง ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อปท. ละ ๑ ลำน้ำ โดยตรวจวัดค่าออกซิเจน ละลายน้ำ (DO) และปริมาณออกซิเจนที่ใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์โดยแบคทีเรีย (BOD) ปีละ ๓ ครั้ง เพื่อ เป็นข้อมูลในการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนในแต่ละท้องถิ่น ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการร่วมกันป้องกัน และควบคุมปัญหามลพิษในพื้นที่ของตนเอง

๒.๓) จัดทำประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง เกณฑ์ในการคัดลอกพื้นที่ การออกแบบ การก่อสร้างและจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนโดยการฝังกลบ การเผาในเตาเผา และการหมักทำปุ๋ย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ด้านวิชาการสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประกอบดุลพินิจใน การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้องตามหลักสุขภาพ

๒.๔) ติดตามตรวจสอบสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์คางคัง/เสื่อมสภาพ โดย ดำเนินการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลชนิดและปริมาณสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์คางคัง/เสื่อมสภาพ ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง กระบี่ ยะลา และนราธิวาส โดยลงสำรวจพื้นที่ละ ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ เพื่อจัดทำทำเนียบสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์คางคัง/เสื่อมสภาพ

๒.๕) เสริมสร้างศักยภาพการเฝ้าระวังและดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและภาคประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยจัดอบรม เรื่อง การ เฝ้าระวังและดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การฝึกปฏิบัติตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างง่าย โดยใช้ชุดทดสอบ ภาควิชา (Test Kit) ให้กับอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลา เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๓) กระทรวงอุตสาหกรรม มีนโยบายเข้มงวดในการอนุญาตให้ตั้งโรงงานใหม่ในลุ่มน้ำคลองอู่ ตะเกา อย่างไรก็ตาม หากจะห้ามตั้งโรงงานใหม่ในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเกาต่อไป มีข้อเสนอว่า ควรออกกฎหมาย ผังเมืองมาใช้บังคับ

๓.๒ ปัญหาการประมงจากการใช้เครื่องมือที่มีจำนวนมากเกินศักยภาพและการกีดขวาง การสัญจรทางน้ำของทะเลสาบสงขลา

๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) เพาะพันธุ์สัตว์น้ำและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำที่เป็นทั้งสัตว์น้ำเศรษฐกิจ และสัตว์น้ำที่หา ยากและใกล้สูญพันธุ์ เช่น กุ้งทะเล กุ้งก้ามกราม ปู ปลาตะเพียน ปลาลำปำ ปลาแขยงนวล ปลาดุกด้าน ปลา พรหมหัวเหมี้น ปลาตะกรับ ปลากระพงขาว ปีละประมาณ ๖๒ ล้านตัว รวมทั้ง การจัดตั้งชุมชนเพื่อดูแลและ อนุบาลสัตว์น้ำให้แข็งแรงก่อนที่จะใช้ประโยชน์ปีละ ๒๐ ชุมชน

๑.๒) ควบคุมมิให้จำนวนของเครื่องมือประมงประเภทไซนั่งและโพงพางเพิ่มมากขึ้น ซึ่ง ได้ดำเนินการจัดตั้งฟาร์มสัตว์น้ำชุมชนและควบคุมไม่ให้มีเครื่องมือประมงดังกล่าวในเขต ส่งผลให้เครื่องมือ ประมงดังกล่าวไม่เพิ่มขึ้น

๑.๓) เข้าร่วมในการกำหนดและจัดระเบียบเครื่องมือประมงในบริเวณทะเลสาบสงขลา ตอนล่างเพื่อการสัญจรทางน้ำของกรมเจ้าท่า โดยชาวประมงส่วนใหญ่ยินดีให้ความร่วมมือในการรื้อถอน เครื่องมือ หากรัฐบาลจะดำเนินการขุดร่องน้ำจากบริเวณปากจรจนถึงปากทะเลสาบสงขลา รวมทั้งจะเว้น ระยะห่างไม่ดำเนินการใช้เครื่องมือใด ๆ จากแนวร่องน้ำออกไปอีกข้างละ ๒๐๐ เมตร

๑.๔) สนับสนุนการเปลี่ยนอาชีพจากผู้ล่าหรือผู้หากินมาเป็นผู้ใช้ประโยชน์ในฟาร์มสัตว์น้ำชุมชน ที่ชาวประมงมีส่วนร่วมในการดูแลและอนุบาลสัตว์น้ำไว้จนเจริญเติบโตที่ได้ขนาดตลาดจึงจับมาจำหน่าย นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งแพปลาชุมชนเพื่อรับซื้อและกำหนดราคาจำหน่ายสัตว์น้ำเอง โดยตัดวงจรพ่อค้าคนกลาง รวมทั้งมีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโต๊ะโรงเพาะพันธุ์สัตว์น้ำชุมชน เพื่อให้สามารถจัดหาพันธุ์สัตว์น้ำมาปล่อยเสริมในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง

๒) กระทรวงคมนาคม ได้รับงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อศึกษาจัดทำแผนแม่บทการขุดลอกเพื่อพัฒนาและฟื้นฟูทะเลสาบสงขลาตอนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุ ปัญหาของการตื้นเขินของทะเลสาบสงขลาตอนล่าง รวมทั้งจัดทำแผนแม่บทการขุดลอก การจัดระเบียบเครื่องมือประมง การกำหนดพื้นที่ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และจัดลำดับความสำคัญของแผนงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

๓.๓ ความเสื่อมโทรมของป่าต้นน้ำและความตื้นเขินของทะเลสาบสงขลา

๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) การดำเนินการผนวกพื้นที่บริเวณป่าผาดำและป่าสงวนแห่งชาติบริเวณใกล้เคียง เนื้อที่ ๖๕,๐๙๓.๗๑ ไร่ ให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนาช้าง คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ได้เห็นชอบแล้วเมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการ

๑.๒) ปลูกป่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ และบำรุงป่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๖๑ รวมเนื้อที่ ๑,๒๐๐ ไร่

๑.๓) คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความตื้นเขินของทะเลสาบสงขลา และการจัดระเบียบเครื่องมือประมงในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อแก้ไขปัญหาความตื้นเขินของทะเลสาบสงขลาเป็นการเฉพาะ โดยได้ประสานหน่วยงานต่างๆ ในการดำเนินการในเชิงบูรณาการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดจากโครงการขุดลอกทะเลสาบสงขลา รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการ เช่น ชาวประมง และเจ้าของเครื่องมือประมงในแนวร่องน้ำและบริเวณใกล้เคียง

๒) กระทรวงคมนาคม ได้ดำเนินการที่มีความเชื่อมโยงภายใต้ข้อ ๓.๒

๓) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑) โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน จำนวน ๑,๐๐๐ ไร่ โดยยึดหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การจัดให้มีทางลำเลียงในไรนา การขุดบ่อดักตะกอนดินเพื่อไม่ให้ตะกอนดินลงสู่พื้นที่ด้านล่างที่จะทำให้พื้นที่ในทะเลสาบตื้นเขิน และการสร้างคันคูรับน้ำรอบเขาเพื่อชะลอความเร็วของน้ำ เป็นต้น

๓.๒) โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่นาร้างเพื่อการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อให้พื้นที่นาร้างหรือพื้นที่นาที่มีผลผลิตต่ำเนื่องจากดินเปรี้ยว ได้รับการส่งเสริมให้ปลูกปาล์มน้ำมันและพืชยืนต้นทางเศรษฐกิจอย่างถูกวิธี

๓.๔ ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ชุ่มน้ำในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและพรุควนเคร็ง และการออกเอกสารสิทธิที่ดินโดยมิชอบ

๑) กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) สั่งการให้จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช เร่งรัดตรวจสอบการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยและพรุควนเคร็ง และดำเนินการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลแผนที่รูปแบบที่ดินของรัฐในระบบภูมิสารสนเทศ

๑.๒) สั่งการให้จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ใช้ความละเอียดรอบคอบ และระมัดระวังในการพิจารณาดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าดังกล่าว ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชตรวจสอบพบว่า มีการออก น.ส.๓ และ น.ส.๓ ก. บริเวณป่าพรุควนทะเลน้อย อำเภอหัวไทร ซึ่งอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จำนวน ๒๑ แปลง ผลการตรวจสอบเบื้องต้น ปรากฏว่า เป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ออกมาก่อนการกำหนดให้ที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมของจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อประกอบการพิจารณาของกรมที่ดิน

๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑) ตรวจสอบพื้นที่ที่อ้างหนังสือสิทธิในที่ดินทั้งหมด ๓ จังหวัด บริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย โดยได้ดำเนินการแล้ว จำนวน ๒๑๓ ราย ๕๓๐ แปลง ๑๓,๒๓๘ ไร่

๒.๒) เสนอกรมที่ดินให้เพิกถอน น.ส.๓ ก. ที่ออกโดยไม่ชอบ ๒๙ ฉบับ เนื้อที่ ๑,๒๖๙ ไร่ ในที่ดินที่เป็นสภาพป่าพรุ จังหวัดนครศรีธรรมราช และกรมที่ดินได้เพิกถอนแล้ว

๒.๓) ตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดสงขลา และประสานกรมที่ดินเพิกถอนเอกสารสิทธิ จำนวน ๒๑ ฉบับ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบของกรมที่ดิน

๒.๔) สำรวจจริงวัดหมายแนวเขตพร้อมผังหลักเขตป่าอนุรักษ์ ๑๒ แห่ง โดยได้ดำเนินการแล้วในเขตอุทยานแห่งชาติ ๑ แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๒ แห่ง เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๒ แห่ง รวม ๘๘๒ กิโลเมตร และมีแผนจะดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๕ ในเขตอุทยานแห่งชาติ ๑ แห่ง เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๔ แห่ง และวนอุทยาน ๓ แห่ง รวม ๓๘๒ กิโลเมตร

๓) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่งผลให้พื้นที่โครงการดังกล่าวได้รับการส่งเสริมให้ปลูกปาล์มน้ำมันอย่างถูกวิธี และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งโดยหลักการแล้วการดำเนินการส่งเสริมหรือสนับสนุนในด้านต่างๆ จะดำเนินการเฉพาะในพื้นที่ที่เกษตรกรมีเอกสารสิทธิ์ครอบครองที่อนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น นอกจากนั้น ได้จัดทำเอกสารคำแนะนำ/การแนะนำ ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยการเผยแพร่ความรู้เรื่อง “จะปลูกปาล์มน้ำมันอย่างไรไม่ให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อม” พร้อมทั้ง จัดทำคำแนะนำเพื่อเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรทราบ และเป็นข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ในการแนะนำให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่เกษตรกร

๓.๕ การขาดการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหา และ การพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) สนับสนุนให้เครือข่ายภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยมีการจัดประชุมชุมชนในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาวางแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๒ นอกจากนั้น ในกลไกการบริหารพื้นที่ลุ่มน้ำได้เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และเข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการและคณะทำงานทุกชุดที่มีการแต่งตั้งภายใต้คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ คณะอนุกรรมการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แต่งตั้งคณะทำงานภาคประชาชนเพื่อติดตามประเมินผล โดยใช้เครือข่ายของสภาทะเลสาบสงขลา

๑.๒) เสนอยกร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล และ ชายฝั่ง พ.ศ. ซึ่งในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีการกล่าวถึงการส่งเสริมสิทธิ และการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ในหมวดที่ ๒ ชุมชนชายฝั่ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสาร สิทธิในเรื่องการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมดำเนินการด้านการอนุรักษ์ คุ่มครองและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในรูปแบบของชุมชนชายฝั่ง ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ และร่วมตรวจสอบ แก้ไขปัญหาและกรณีพิพาทต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในรูปแบบของคณะกรรมการพหุภาคี ซึ่งขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติฯ ได้ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเรียบร้อยแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาในรัฐสภาต่อไป

๒) กระทรวงวัฒนธรรม ได้ดำเนินการบริหารจัดการเมืองโบราณหัวเขาแดง ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พร้อมด้วยป้อม จำนวน ๑๒ แห่ง แนวกำแพงเมือง คูเมือง และโบราณสถานต่างๆ จำนวน ๒๑ แห่ง เช่น เจดีย์เขาน้อย ศาลาหลบเสือ บ่อแก่ง สุสานจีน สุสานตระกูล ณ สงขลา ๑-๓ สุสานเจ็ลาร์เซิน วัดสุวรรณคีรี วัดบ่อทรัพย์ วัดศิริวรรณवास และวัดภูผาเบิก เป็นต้น พร้อมพื้นที่ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ๒,๔๖๐ ไร่ ซึ่งเป็นผลให้โบราณสถานได้รับการบำรุงรักษา จำนวน ๓๓ รายการ โบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนได้รับการดูแลรักษา จำนวน ๒,๔๐๐ ไร่ รวมทั้ง งานบริการข้อมูลทางวิชาการและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนศูนย์ข้อมูลเรียนรู้และท่องเที่ยว

๓) กระทรวงอุตสาหกรรม ได้จัดทำระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการให้องค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๓ เพื่อบริการการทำงาน ขององค์กรภาคเอกชน เพื่อเป็นกลไกเสริมการตรวจสอบของภาครัฐ

๔) กระทรวง...

๔) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ตราพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยมีกลไกรองรับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดเขตพื้นที่พัฒนา โดยให้มีการเสนอชื่อคณะกรรมการที่ประกอบด้วยทุกภาคส่วน นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ด้วย

๓.๖ ปัญหาการบริหารจัดการที่ขาดเอกภาพและความต่อเนื่อง และการจัดสรรงบประมาณที่ขาดการบูรณาการ

๑) กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการเพื่อจัดทำโครงการในการเร่งรัดการบังคับใช้ผังเมืองครอบคลุมพื้นที่รอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑.๑) การวางแผนและจัดทำผัง กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ปรับแนวทางการวางแผนและจัดทำแผนผังภายใต้แผนงานวางแผนนโยบาย ๒๕ ลุ่มน้ำทั่วประเทศ และแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างบูรณาการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติให้สัมฤทธิ์ผล

๑.๒) เร่งรัดการใช้บังคับกฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยได้ดำเนินโครงการเร่งรัดบังคับใช้กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่น และโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยมีผังเมืองรวมที่ประกาศเป็นกฎกระทรวงในเขตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในพื้นที่จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ผังเมืองรวมเมืองสะเดา ผังเมืองรวมเมืองหาดใหญ่ ผังเมืองรวมเมืองสงขลา และผังเมืองรวมชุมชนท่าเรือท่าลิ้งสงขลา

๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ และมติที่ประชุมเห็นชอบให้มีการบูรณาการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แทนการตั้งองค์กรใหม่ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จัดทำกรอบแผนงบประมาณประจำปีของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยใช้แผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบเป็นหลักในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๒) เสริมสร้างศักยภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำโครงการศึกษาความเหมาะสม (FS) และออกแบบรายละเอียด (DD) ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย และข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณ โดยมีการจัดอบรม เรื่อง การเสริมสร้างศักยภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำ FS/DD และข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณ ให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๓.๗ ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

๑) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) จัดทำแผนนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ และเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติพิจารณา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาเห็นชอบ และนำยุทธศาสตร์ที่ผ่านการเห็นชอบเสนอ ครม. เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ และจัดทำแผนงบประมาณสนับสนุน

๑.๒) ศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อจัดตั้งเขตพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

๑.๓) จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด ทั้งสามจังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดเป็นประจำทุกปี

๒) กระทรวงวัฒนธรรม ได้ดำเนินโครงการศึกษาการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของชุมชนโบราณในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่งผลให้ได้รับองค์ความรู้เรื่องการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของชุมชนโบราณในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมต่อไป อีกทั้ง แหล่งโบราณคดีและโบราณสถานในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้รับการศึกษาและคุ้มครองเพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศ

๓.๘ ศักยภาพของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในการขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

๑) กระทรวงวัฒนธรรม จัดทำโครงการสำรวจและศึกษาข้อมูลด้านวัฒนธรรม ที่มีคุณค่าโดดเด่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่งผลให้ได้องค์ความรู้ด้านมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าโดดเด่นของชาติ ซึ่งได้มีการประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานแล้ว เช่น วัดแก้ว วัดหลง และวัดพะโคะ เป็นต้น

๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑) เตรียมการประกาศพื้นที่ที่มีระบบนิเวศที่เป็นเอกลักษณ์ และพื้นที่ที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยดำเนินการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้กับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะแนวเขตและมาตรการคุ้มครองในพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการออกประกาศกระทรวงหรือกฎกระทรวง เพื่อคุ้มครองพื้นที่ดังกล่าว และในอนาคตอาจจะยกระดับเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ตามข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและติดตามการแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา วุฒิสภา ได้

๒.๒) เตรียมการเสนอพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม โดยคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบในหลักการตามที่ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ได้เสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เส้นทางวัฒนธรรมไชยา นครศรีธรรมราช สทิงพระ ยะรัง ไทรบุรี (เคดาห์) บรรจู่ไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative list) เพื่อเตรียมนำเสนอเป็นแหล่งมรดกโลก ทั้งนี้ เส้นทางวัฒนธรรมดังกล่าว มีเส้นทางผ่านบริเวณคาบสมุทรสทิงพระ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และขณะนี้ อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อศูนย์มรดกโลก

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

รับทราบผลการดำเนินการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของ
คณะกรรมการการวิสามัญศึกษาและติดตามการแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา วุฒิสภา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม